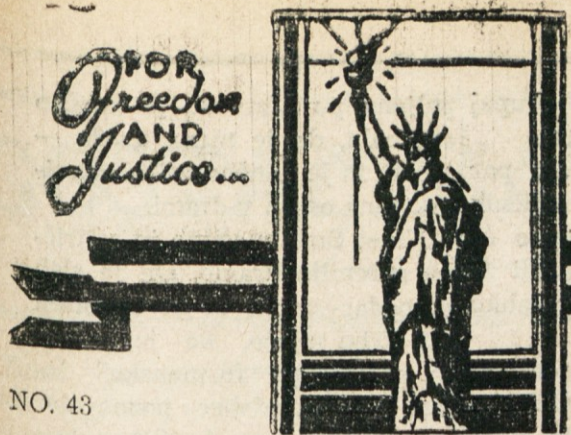

NO. 43

AMERIŠKA DOMOVINA

France Gorse
665 Woodward
Brooklyn, N.Y. 11227
5-25-69
AMERICAN IN SPIRIT
IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, MONDAY MORNING, MARCH 3, 1969

STEV. LXVII — VOL. LXVII

Kernerjeva komisija ni prebudila javnosti

Po njenem dodatnem poročilu, objavljenem pretekli teden, se položaj v mestih z obsežnejšimi črnimi predeleli ni izboljšal, pač pa poslabšal.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik L. B. Johnson je leta 1967 imenoval posebno komisijo, da ugotovi, zakaj je toliko izgrediv v naši deželi in kako je mogoče te zatreti. Na čelo komisije je postavil guvernerja O. Kernerja iz Illinoisa. Komisija je še lani v marcu sestavila poročilo in prišla do zaključkov, ki so povzročili dosti razburjanja v naši deželi. Poročilo trdi namreč, da med glavne vzroke izgrediv spada tudi "beli rasizem", ki je tudi kriv, da se naš narod deli v belo in črno skupino, ob skupini sta ločeni, toda nista pravni. Poročilo navaja tudi celo vrsto predlogov, kako bi se dalo to stanje opraviti ali vsaj omiliti.

Komisija je sedaj objavila novo poročilo, ki pa ni ugodno. Trdi namreč, da ni mogoče opaziti nobenega posebnega napredka v izvrševanju njenih nasvetov. Zato je bela rasa pospešila svoje izseljevanje iz središč velikih mest v predmestja; v prazne ulice in trge so se pa le deloma vselili črnici. Ghetto-predeli mest se hitro širijo in segajo že tudi v predmestja. Tako ne bo pred črnim vdorom kmalu varen noben predmestni predel.

Sedanje poročilo trdi dalje, da so nekatera mesta poskušala izvajati nasvete lanskega poročila, toda ustavila so se "na pol poti". Izgredivi ne mirni na univerzah in sličnih zavodih pa rastejo in so se začeli širiti tudi na srednje šole. Število črnih družin, ki so odvisne od javne pomoči, hitro raste. Lani je to število skočilo v velikih mestih kar za 35%. Federalna uprava ima sicer celo vrsto uradnikov, ki bi radi pomagali črnim revežem, toda med uradi ni nobenega organiziranega sodelovanja.

Zaključek bi torej bil: iz mestnih središč bežijo črnici in beli prebivalci, ker se vsi bojijo nemirov, izgrediv in zločinov. Poročilo tudi ugotavlja, da je v mestnih varnostnih službah, posebno na policiji, komaj tretjina črnih uslužbencev, moralo bi jih biti dvakrat več, da bi odstotek odgovorjal odstotku črnega prebivalstva.

Filozof dr. K. Jaspers je umrl

ZENEVA, Šv. — V Bazlu je umrl v sredo 86 let stari dr. Karl Jaspers, eden do početnikov in oblikovalcev eksistencializma, ki se je v letih po drugi svetovni vojni in delno že pred njo v Evropi močno uveljavil. Znani vodniki te smeri so Soeren Kierkegaard, Martin Heidegger in Jean-Paul Sartre.

Večinoma vedro in hladno. Najvišja temperatura okoli 35.

Novi grobovi

Susan Popik
V petek je umrla v Las Vegas v Nevadi 86 let stara Susan Popik z 985 E. 77 St., roj. Čerkov v CSR. Septembra lani je odpotovala v Las Vegas in hotela nekaj časa ostati tam pri svoji hčeri. Pokojna je bila od leta 1939 vdova po umrlem možu Georgeu, mati Marie Chapp (Las Vegas, Nev.), Alice Varhol, Georgea, Michaela, Elizabetha Taday, Helen Schulte, Margaret Verderber, Susan Skrinar in Johna, 18-krat stara mati, 22-krat pramati. Truplo pokojne bo prepeljano v Cleveland in bo jutri, v torek, ob 8.45 pogreb iz Grdinovega pogrebnega zavoda na E. 62 St. v cerkev sv. Andreja ob 9.30, nato na Kalvarijo.

Frank Perko

Po dolgi bolezni je pretekli petek preminil v St. Vincent Charity bolnišnici 78 let stari Frank Perko, ki je dolgo živel na E. 81 St. pri cerkvi sv. Lovrenca, zadnje čase pa pri hčeri Mary Strazar na 447 Hillcrest Dr., Richmond Hts., Pokojni je bil doma v Smihelu pri Žužemberku na Dolenskem, od koder je prišel v ZDA pred 60 leti, vdovec po pok. Mary, roj. Solomon, umrli leta 1954, oče Mary Strazar, Josepha in Edwina, 15-krat stari oče, 3-krat praoče. Bil je član KSKJ št. 63, ADZ št. 20 in Društva sv. Imena pri Sv. Lovrencu. Pogreb bo jutri, v torek, ob 8.30 iz Ferfolia pogreb. zavoda, v cerkev sv. Lovrenca ob devetih, nato na Kalvarijo.

Jack Skryanc

V Lake County Memorial bolnišnici je na posledicah kapli umrl Jack Skryanc s 25250 Chardon Rd., Richmond Hts., star 78 let, mož Uršule, roj. Zitnik, oče Jacka in Elsie Augustine, 7-krat stari oče, 3-krat praoče, brat Miha, Marije Luzar in Ane Germio (zadnji dve v Jug.). Pokojnik je bil rojen v Materi pri Igu, od koder je prišel v ZDA l. 1909 in je bil zaposlen 29 let pri Apex Co., dokler ni stopil pred 12 leti v pokoj. Bil je član Kluba slov. upokojencev na Holmes Ave. in SNPJ št. 142. Pogreb bo iz Zelenovega pogreb. zavoda na E. 152 St. jutri oob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob desetih, nato na All Souls pokopališče.

(Dalje na 3. strani)

Moskva zavrača CSR Irgovanje z Zahodom

Glavno glasilo Komunistične partije ZSSR "Pravda" je poudarilo potrebo po povečanju gospodarskih vezi med ZSSR in CSR v "obojestransko korist".

MOSKVA, ZSSR. — "Pravda", glavno glasilo Komunistične partije ZSSR, je v članku, ki sta ga napisala Nikolaj Inozemcev, predsednik državne planske komisije, in njegov namestnik Ilija Semjonov, poudarila potrebo še trdnjše povezave českoslovaškega gospodarstva z gospodarstvom Sovjetske zveze in ostalih držav v komunističnega bloka. V članku trdita, da je to koristno za obe strani.

Predsednik vlade CSR O. Černik je 7. februarja objavil, da je njegova vlada dobila obljubo od 200 do 300 milijonov dolarjev kreditov na Zahodu za obnovo svojega gospodarstva, posebno industrije. Dejal je, da upa, da bodo ti krediti še povečani in da bo CSR lahko modernizirala svojo industrijo tako, da bo sposobna tekmovali z zahodnimi deželami.

Članek v Pravdi pove dovolj jasno, da v Moskvi ne mislijo dati Pragi v tem pogledu prostih rok. CSR more dobiti kredite na Zahodu le, če bo mogla tja izvažati del svojih industrijskih izdelkov. Če ji Moskva tega ne bo pustila, bodo seveda šli tudi krediti po vodi. Članek trdi, da dobiva CSR vse potrebne surovine iz ZSSR in tako prihrani letno do 600 milijonov deviz, ki bi jih morala plačati za te surovine, če bi jih kupovala drugod. Z opozorilom na to hoče Pravda opriči odklonitev českoslovaške prošnje za večje dolarsko posojilo v Moskvi, s katerim bi rada Praga nabavila moderne tovarniške stroje na Zahodu.

Članek v Pravdi kaže jasno, da Moskva ni voljna dovoliti Pragi razširitve trgovinskih vezi z zahodnim svetom, pa ji tudi ni voljna dati posojila, s katerim bi Praga rada modernizirala svojo industrijo. Na ta način upa, da jo bo lažje držala v svoji pokorščini.

CLAY L. SHAW OPROŠČEN

Porota je odločila, da Clay L. Shaw, ki ga je okrajni tožilec v New Orleansu obdolžil kovanja zarote proti življenju predsednika J. F. Kennedyja z D. Ferriem in L. H. Oswaldom, ni kriv tega dejanja.

NEW ORLEANS, La. — Dve leti potem, ko je bil prvič prijet pod sumom kovanja zarote proti pokojnemu predsedniku ZDA Johnu F. Kennedyju, je bil v soboto zjutraj Clay L. Shaw, upokojeni upravnik International Trade Mart, od porote oproščen kot "ne kriv". Šest tednov trajajoča sodna razprava, ki je vzbudila precej pozornosti doma in v tujini, je tako končala s polomijo Jima Garrisona. Ta je pred začetkom razprave, med njo in ob njenem koncu, predno je šla porota k razpravljanju, trdil, da je poročilo Warrenove komisije o umoru predsednika Johna F. Kennedyja varljivo in napačno.

Komisija, ki ji je načeloval vrhovni sodnik ZDA E. Warren, je preiskala vse okoliščine, pregledala ves razpoložljiv material, zaslišala priče in prišla do zaključka, da je umoril J. F. Kennedyja L. Oswald sam brez pomoči in sodelovanja kogarkoli. Svet tega ni hotel verjeti in pojavile so se trditve, da vlada ZDA namerno skriva resnico. Namigovali so celo, da bi utegnil biti v "zaroto" zapleten sam predsednik L. B. Johnson.

Okrajni tožilec Jim Garrison v New Orleansu je sodil, da lahko dokaže, da je Clay L. Shaw skupaj s sedaj že pokojnim pilotom D. W. Ferriem in L. H. Oswaldom pripravil zaroto proti J. F. Kennedyju. Njegove priče so bile nekam negotove, prav gotovo pa ne prepričljive. Tudi s filma, ki so ga pokazali poroti pred sodiščem, ni bilo mogoče dognati, da bi bil J. F. Kennedy ustreljen tudi od spredaj in ne le od leve strani zadaj. Garrison je poroto pozval, naj pomaga "pravici do zmage" nad varljivim poročilom Warrenove komisije. Porota Garrisonu ni ustregla. Njegov poziv je zavrnila, ko je zavrnila obtožbo C. L. Shawa. Le malo verjetnosti je, da bi odločitev porote v New Orleansu imela kak bistven vpliv na mišljenje o umoru J. F. Kennedyja. Tisti, ko nočejo verjeti dejstvu, bodo še dalje iskali "zarote" in verjeli kovalcem vsakovrstnih "dokazov" in zgodb.

— V Indiji umrje vsako leto za malarijo povprečno okoli 750.000 ljudi.

Zadnje vesti

CAPE KENNEDY, Fla. — Astronavti McDivitt, Scott in Schweickart so si opomogli od prehlada in je polet Apollo 9 določen za danes dopoldne ob enajstih. Če pojde vse po načrtu, bodo ostali v vesolju krožeč okoli Zemlje 10 dni. Preskusili bodo LM vesoljsko vozilo, ki bo poneslo enkrat v juliju prva ameriška astronava na Luno.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik R. M. Nixon se je večer vrnil s svoje 8-dnevne poti po Evropi, kjer je ustvaril dobro voljo in občutje skupnosti z ZDA. De Gaulle se je poslovil od Nixona z besedami "See you in America!" Sprejel je namreč povabilo na uradni obisk v ZDA v prihodnjem januarju ali februarju. R. M. Nixon je končal svojo pot po Evropi z obiskom pri papežu Pavlu VI. v Vatikanu. Prve sodbje o Nixonovem potovanju po Evropi so ugodne. Večina komentatorjev trdi, da je Nixon dosegel, kar je želel — boljše razumevanje in več zaupanja med Evropo in ZDA.

BONN, Z. Nem. — Zahodnonemška vlada je skušala zadnji trenutke preprečiti krizo zaradi Berlina. Pozvala je na razgovor Vzhodno Nemčijo. Ta ni na predlog dala nobenega odgovora. Sovjetska zveza je med tem sporočila zahodnim silam, da ne "more jamčiti" za varnost letal, ki bodo nosila v Zahodni Berlin zahodnonemške "vojne hujšake".

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Klub slovenskih upokojencev za euclidsko okrožje ima v četrti tek ob dveh popoldne seja v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Po seji predvajanje slik iz Jugoslavije.

Podr. št. 32 SZZ ima jutri, v torek, ob sedmih zvečer seja v šoli pri Sv. Kristini. Po seji bo zabava.

V drugo bolnišnico —

Poznani Mr. Frank Baraga, 1144 E. 71 St., je bil prepeljan iz St. Vincent Charity bolnišnice v Highland View bolnišnico na terapijsko zdravljenje. Leži v sobi št. 406 A. Vsem se lepo zahvaljuje za obiske, darila in kartice, ki jih je do sedaj prejel. Obiski v Highland View bolnišnici so dovoljeni. Želimo mu, da bi se hitro pozdravil.

Pomladanski koncert Glasbene Matice —

Včeraj popoldne je Glasbena Matica priredila svoj pomladanski koncert v SND na St. Clair Ave. Koncert je obstojal iz 22 točk, dodano je pa bilo tudi par sprevov v znak haležnosti navdušenemu občinstvu. Spored je bil obsežen. Narodne in umetne pesmi, slovenske in ameriške, so našle v njem svoj prostor. Težje prepevanja so nosili solo-nastopi, dueti, tereti in kvarteti. Najbolj so prišli do veljave solospjevi in dueti. Skoraj povsod so bili spremljani od zborov. Vdile so v privlačnosti narodne in narodnim podobne pesmi. Pa tudi podajanje najdaljše točke (The Fantastics) je naletelo na dober odjek med poslušalci.

Pri sporedu je sodeloval tudi 4-članski orkester, ki se je pa večkrat premočno udeleževal, posebno tam, kjer je prevladoval komorni način prepevanja.

Dvorana je bila nadpovprečno dobro zasedena, hrbenico občinstva so pa kot zmeraj tvorili stalni obiskovalci. Opazili smo pa tudi nekaj več novih obrazov kot pri prejšnjih koncertih.

V zgled in ponos —

Slovenski zdravnik dr. William Jeric, sin Mrs. Theres Jeric, 3583 E. 81 St., ki ima svo. urad v Osborn Medical Bldg. nam je lahko v zgled in ponos. Kot specialist-kirurg je dne 25. januarja 1969 odšel prostovoljno v Saigon v Južnem Vietnamu kjer primanjkuje zdravnikov-operaterjev. Tam izvršuje operacije na težko ranjenih vojakih. Dr. Jeric bo ostal v Vietnamu do 25. marca 1969. Ameriški vladi je dal svoje sposobnosti za dva meseca brezplačno na razpolago. Njegov urad v Osborn Medical Bldg. bo do njegovega povratka zaprt. Ko se vrne bo mo naznanili v listu.

John Hay zaprta —

Solski superintendent Paul W. Briggs je včeraj pozval preko radia in televizije starše in vse druge, ki imajo kako zvezo z John Hay višjo šolo, naj vplivajo pomirjevalno na šolarje in s tem omogočijo redno nadaljevanje njihovega šolanja. Dejal je, da priznava pravico do različnega mnenja, ne more pa priznati pravico do uničevanja in nasilnega spreminjanja.

Zidovi so še višji —

Rev. dr. James H. Robinson, ustanovitelj "Operations Crossroads Africa", je dejal, da izgrediv in uničevanja, ki jih predlagajo nekateri črniki skrajneži, le povišujejo zidove okoli ghetov.

Smrt v domovini —

Ga. Ana Nemec, 1148 Addison Rd., je prejela žalostno sporočilo, da ji je 24. februarja 1969 v Nedeljici v Prekmurju umrla mama ga. Barbara Toplak v starosti 68 let. Poleg omenjene hčerke je pokojna zapustila v Sloveniji sinova Stefana in Jožeta z družinama, hčerko Marijo Toplak in več drugih sorodnikov.

G. Jožko Penko, nekdanji zastopnik AD, je dobil sporočilo, da mu je v Mariboru v Sloveniji umrl brat Pavel v starosti 72 let. Zapustil je ženo Ido, sinova inž. Slavka in prof. Petra, brata Janeza in sestro Franco v Sloveniji, v Braziliji pa brata Tomaža in sestro Marijo ter druge sorodnike.

Seja — Podr. št. 14 SZZ ima jutri, v torek, ob sedmih zvečer seja v SDD na Recher Ave.

Slovo — Članstvo Kluba slov. upokojencev za Holmes Ave. okrožje je javljeno nocoj ob sedmih v Zelenov pogreb. zavod na E. 152 St., da se poslovi od pokojnega člana Jacka Skryanca.

Švica protestirala radi napada na letalo EI Al

ZENEVA, Šv. — Švicarska vlada je v posebnih notah pozvala vlade Jordanije, Sirije in Libanona, naj poskrbijo za "preprečitev vsakega novega nasilja na švicarskih tleh". Po izjavi njenega ministra je švicarska preiskava ugotovila, da "so bili teroristi izvežbani v Jordaniji in so nekateri od njih odleteli iz Sirije, da izvedejo svoj napad v Zuerichu".

Švica je protestirala v Libanonu, ker je libanonski radio podal javno, v kateri je ljudska fronta za osvoboditev Palestine prevzela odgovornost za napad.

V Izraelu se je Švica le pritožila zaradi nastopa M. Rachamina, ki je planil iz izraelskega vojniškega letala, na katerega so rabski teroristi streljali, in enega od napadalcev ustrelil. Izraelec se bo po izjavi odvetnika zagovarjal, da je storil to "v sa-noobrambi". Švicarsko zunanje ministrstvo pravi v svoji izjavi, la je Rachamin storil "dejanje blasti, ki ga švicarski zakon prepoveduje".

MOSKVA, ZSSR. — Včeraj je prišlo do ostrega spopada med sovjetskimi in kitajskimi obmejnimi stražami na otoku Damanski v reki Usuri, ki meji sovjetsko Primorje od kitajske Mandžurije. Na obeh straneh je bilo več mrtvih in ranjenih. Tass, sovjetska uradna poročevalska služba, ki je objavila poročilo o tem spopadu, meče vso odgovornost zanj na Kitajsko. V Peipingu je prišlo danes do hudih protisovjetskih demonstracij. Rdeče garde so obklopile sovjetsko poslaništvo, kjer kriče in groze Sovjetski zvezi "zaradi napada na Kitajsko".

SAIGON, J. Viet. — Rdeča ofenziva se nadaljuje. Ponoči so pognali rdeči tri velike rakete na glavno mesto Saigon, pri čemer naj bi bilo 11 mrtvih in 25 ranjenih. Pretekli teden naj bi imeli rdeči preko 7000 mrtvih, Amerikancev je padlo v bojih 325, Južni Vietnamcev pa 572. To so od lanskega maja najtežje izgube na obeh straneh.

Kaj naj pomeni sedanja rdeča ofenziva v Južnem Vietnamu?

CLEVELAND, O. — Pred Nixonovim odhodom v Evropo je ves svet ugibal, katero med tremi krizami bo komunistični predsednikovemu potovanju. Večina "prorokov" je postavila na prvo mesto berlinsko krizo, potem arabsko, potem šele vietnamsko. Zgodilo se je narobe, na prvo mesto je prišla rdeča ofenziva v Vietnamu, dočim je berlinska bila nekaj odložena, arabska pa potisnjena na stran.

Zakaj je prišlo do ofenzive v Južnem Vietnamu, ni težko razlagati. Pri vsem, kar se godi v Južnem Vietnamu na komunistični strani, ne odločuje Hočiminh s svojo okoliščino čisto sam. Se mora zmeraj ozirati tudi na Moskvo in Peiping. Včasih da prav Moskvi, včasih pa Peipingu. V našem slučaju je dal prav Peipingu, ki je silil v ofenzivo, dočim se Moskva ni vnamala zanjo, pa obenem tudi ni bila odločno proti. Hočiminh je pri tem ubil še drugo muho: s svojo ofenzivo je dražil tudi Ameri-

kance, posebno pa federalno administracijo.

Morda je imel Hočiminh še namen pokazati svetu, da saigonska armada še ni niti zdaleč kos rdečim oboroženim silam. Prvih sedem dni sedanje ofenzive je precej jasno pokazalo, da so se saigonske čete spuščale v boj le tam, kjer so bile pod varstvom ameriške artilerije in letalstva. O samostojnih spopadih med saigonskimi četami in rdečimi vojaškimi oddelki nismo slišali skoraj ničesar. To bo seveda primerno vplivalo na pogajanja v Parizu, saj vietnamskim diplomatom ne bo težko dokazati, kdo v Južnem Vietnamu vojsko kaj pomeni.

Sedanja ofenziva je pokazala tudi, da so partizani in tenrenenci v delu dežele še vedno gospodarji. Saigonska vlada ima upravo trdno v rokah le v večjih in velikih mestih in njihovih neposredni okolici.

Rdeče čete vseh vrst se precej svobodno gibljejo po deželi, ne morejo pa v Saigon, Hue, ameriške vojske postoj-

janke in letališča ter taborišča. Poročila trdijo, da letošnja ofenziva še daleč ni tako obsežna in nevarna, kot je bila lanska, čeprav je rdeča artilerija letos istočasno ob-streljevala večje število točk kot lani. Obstreljevanje ni bilo ne dolgo in ne intenzivno.

Združene države so opozorile vlado v Hanoi, da smatrajo sedanjo ofenzivo za kršitev dogovora podobne izjave bivšega predsednika Johnsona od 31. oktobra, ko je bilo ustavljeno bombardiranje Severnega Vietnama. Johnson je izrecno izjavil, da ustavlja bombardiranje v pričanju, da bo Hanoi spoštoval značaj Demilitarizirane cone, obenem pa tudi jenjal napadati mesta in večje naselbine v Južnem Vietnamu.

Hanoi se je do sedaj kolikor toliko držal te obveze. Pri sedanjih ofenzivah jo je pa kršil. Tako trdi ena skupina vodilnih uradnikov v federalni upravi. Druga pravi, da jih ni, kajti nikjer ni točno napisano ali pojasnjeno, kaj pomenijo

besede "večja mesta in obljude". Nekateri naši poznavalci razmer v Vietnamu mislijo, da Johnsonova izjava krije le Saigon, Hue in Da Nang, drugi seveda mislijo, da spadajo pod izjavo vsa pokrajinska in okrajna mesta, pa tudi prometna križišča. Ker je to vprašanje še sporno, se v Hanoi gotovo niso ustrašili ameriškega svarila. To tem bolj, ker je polno znakov, da bo sedanja ofenziva kmalu splahnela, tako vsaj mislijo nekateri naši generali, ki so prepričani, da so komunisti že v dosedanjih bojih zgubili preveč moštva. Za moštvo jim gre pa največ. Neizvežbanih vojakov imajo dosti, ti pa niso godni za vojaške operacije. V spopadih padajo izvežbani vojaki, teh pa Hočiminh nima več na pretek.

Lahko je torej mogoče, da bo sedanja rdeča ofenziva v Južnem Vietnamu zgubila svoj pomen in se nihče ne bo več brigal za njeno razlago.

I. A.

6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debever

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 43 Monday, March 3, 1969

Pol leta okupirane Češkoslovaške

V februarju je poteklo 6 mesecev, odkar je Kremelj poslal divizije držav Varšavskega pakta v Češkoslovaško, da "omejijo" suvereniteto češkega in slovaškega naroda, kot to dovoljuje najnovejša "teorija" tovarišev Brežnjeva in Kosygina o ruski zunanji politiki do komunističnih držav. V teh mesecih se je ves svet na obeh straneh železne zavese zgrajal nad ruskim postopkom, potem pa je na vse začel pozabljati. Danes se za stanje na Češkem in Slovaškem briga le še slučajno in komaj skuša obnoviti nekdanje simpatije do Prage in Bratislave.

Drugačno je stanje na Češkem, še bolj drugačno pa na Slovaškem. V tej kratki dobi 6 mesecev se je tam mnogo spremenilo v smer, ki ne obeta nič dobrega ne Čehom ne Slovkom.

Moskva ni mislila in pričakovala, da bo ob vdoru na Češkoslovaško naletela na tako enodušen odpor domačega prebivalstva kjerkoli na češki in slovaški zemlji. Ni bila tudi pripravljena, da primerno "prireja in kanalizira" vsa poročila iz Češke in Slovaške. Svet je tako lahko zasledoval razvoj dogodkov od ure do ure, to je pa Moskvi prekrizalo vse račune. Morala je opustiti vsako misel, da začne prevzajati Čeha in Slovaške s silo. Morala se je spomniti na svetopisemski izrek: "Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce," in temu primerno začeti najprej mleti vodstvo čeških in slovaških komunistov. To delo ni šlo ravno gladko od rok, toda uspeha ni manjkalo. Vodstvo je začelo omahovati: odločnost je ohranilo le tam, kjer se ni zbal prevelikega pritiska. Edinost v vodstvu je začela pešati, razpoke so postajale večje in številnejše. Pojavili so se zagovorniki nevtralne politike, pa tudi pristaši moskovske. Tako je progresivna struja tovariša Dubčeka postala hitro manjšina, večino so pa dobili v roke nevtralni komunisti in zagovorniki moskovske politike.

Tako je stanje v vodstvu čeških komunistov. Dubček še junaško zagovarja ideje komunističnega liberalizma in humanizma, toda njegove izjave ne obvladujejo več praške javnosti. Narodna disciplina še obstoja, toda opira se na preteklost in tradicijo, ne pa na prepričanje, da vodi partijsko vodstvo pravo politiko. Ves češki narod se že potaplja v dvojno življenje, ki kmalu zavladajo pod vsako totalno diktaturo: na zunaj so še v rabi navadne besede, toda dobile so svoj pomen, ki se ravna po okolnostih. Vsakdo ima v glavi dve vrsti misli, eno vrsto zase in za svoje prave zaupnike, druge vrsto za vse ostale stike z ljudmi. Zato Češka govori danes dvoumni jezik, ne piše pa več trditev, ampak le namigavanja. Kar jo drži na nogah, je prepričanje: prenesli smo Hitlerja in nacizem, prenesli bomo tudi novi stalinizem iz Moskve. Kako dolgo bo to trajalo, o tem nihče ne misli.

Neokrnjena je ostala med Čehi vera v svobodo. Svoboda je zanje ideal, ki stoji visoko nad vsemi drugimi narodnimi cilji in interesi. Ne hodi jim na primer niti na misel, da bi svojo liberalno politično filozofijo kakorkoli spravljali v zvezo z novo federalno ureditvijo njihove domovine. Zanje je ideja liberalizacije daleč nad uvedeno federalizacijo. So prepričani, da je le liberalizacija mogla ustvariti pogoje za novo federalno ureditev njihove države.

Ravno nasprotno misli večina Slovkov. Slovaška narodna zavednost se bori že več kot 50 let za neodvisnost in ravnopravnost svoje domovine. Praga je napravila že leta 1918 usodno napako, da ni takrat organizirala nove države na federalni podlagi, da bi s tem zadovoljila nacionalne ambicije vseh narodov, ki živijo na teritoriju ČSR. Tako je leto 1918 rodilo ne samo ČSR, ampak tudi iredento sudetskimi Nemcem in odpor Slovkov. Dvajset let pozneje je Hitler izbral tako sudetsko iredento kot odpor Slovkov, da je razbil ČSR. Pri tem so mu pa bolj pomagale slovaške politične ambicije kot sudetska iredenta. Tako je zla usoda naklonila tik pred drugo svetovno vojno Slovakom državno "neodvisnost", ki je bila podobna neodvisnosti "Neodvisne hrvatske države". Pa še te vrste neodvisnost so Slovaki že od l. 1944 naprej drago plačevali, posebno v prvih povojnih letih.

Ko je ČSR prišla l. 1948 pod komunističen režim, so Slovaki postali zopet to, kar so bili po l. 1918: privesek praeškega centralizma, ki je dovoljeval Slovakom bore malo politične samostojnosti. Vse to je gonilo Slovaške v vedno hujši nacionalizem. Boj za narodni obstoj jih je gonil na stališče, da je prvo narod, potem šele pridejo na vrsto splošni človeški ideali svobode vseh vrst, tudi politične. Tako slovaška miselnost je morala priti kmalu navzkriž s češko, ki je vedno bolj hrepnela po svobodi, zato zgubljala smisel za federalno preureditev ČSR.

Ko se je l. 1967 začel na Češkoslovaškem boj proti režimu tovariša Novotnega v znamenju liberalizacije, so se že pokazale prve razpoke med češko in slovaško politično filozofijo. Čehi so postavljali liberalizacijo nad federalizacijo, Slovaki pa federalizacijo nad liberalizacijo. Tik pred vdo-

rom čet Varšavskega pakta v avgustu je bil dosežen sporazum med Prago in Bratislavo, kako preosnovati češkoslovaško državno strukturo. Vdor je preprečil izvajanje kompromisa. Ker so Slovaki vztrajali na zahtevi po svoji lastni ravnopravni federalni edini, je Praga na hitro roko izvedla federalizacijo, pri tem pa zanemarila celo vrsto formalnih korakov, ki celo dovoljujejo sklep, da federalizacija pravno ni veljavna.

To je navdalo Slovaške z novo zaskrbljenostjo. Postali so še hujši nacionalisti, kot so bili, da tudi z ideološke strani zavarujejo svojo federalno neodvisnost. Oblast v Bratislavi je prevzel desničarski slovaški komunist Husak, ki postavlja nacionalizem visoko nad vse druge politične vrednote, tudi nad svobodo. Vse kaže, da ima večino Slovkov na svoji strani. Husak je pripravljen žrtvovati ideji narodne suverenosti vse drugo, tudi politično svobodo. To se že čuti. Politične svobode je na Slovaškem že manj kot na Češkem. V Moskvi so zadovoljni, ker Husak drži z njimi in ne s Prago. Kremlju so tako odprta vrata, da izigra — ako bo treba — češke in slovaške politične interese prav na isti način, kot jih je tik pred drugo svetovno vojno Hitler. V tej nevarnosti se skriva vsa tragika bodočnosti sedanje Češkoslovaške.

* "NAPIŠI KAJ SPOMINOV o časih, ko si prihajal sem v našo ameriško 'Belo Ljubljano' z 'Baragovimi pratikami' in drugimi posli v jeseni, ko smo ob večerih modrovali, peli in se zabavali..."

Tako mi je "ukazal" na božični voščilni karti za zadnji Božič moj stari znanec iz Collinwooda (okraj Clevelanda). Še o drugem piše. Pripoveduje, da ni z vsem zadovoljen? Kdo pa je z vsem zadovoljen?

Well, glede spominov je tako. Tudi pred mene stojajo večkrat. Včasih hočem mimo njih, misleč, koga naj pa zanimajo, kar smo "stari purgarji" počeli v naših časih. Pa zopet od druge strani se trdo oglašijo spomini: Komu pa naj služimo z našo brezposelnostjo in, tudi pomembnostjo, če jo je kaj vmes, če ne našim ljudem? Pred mlajše robove je treba postavljati posode s spomini, oni naj pa izbirajo, so-dijo, sprejemajo, če se jim zdi kaj vrednega med spomini, če ne, naj pa pometejo in s starimi šarami jih odpravijo, kamor spadajo.

V tem je pa že trdo opozorilo, namreč spomini taki ali taki — svoj pomen imajo, kakršen že. In ko sem enkrat, dvakrat prebral "ukaz" mojega znanca, sem sklenil, da nekaj napišem o tem. O čem?

O tistih časih, dnevih in letih, ko smo se srečevali po slavnem Šentklerju in po clevelandski Ribnici in tu in tam po Clevelandu.

Bilo je leta 1921 v predpustnem času, ko sem šel kot zastopnik "Edinosti" in "Ave Maria" v Cleveland. Pokojni p. Hieronim Knoblehar mi je dal priporočilno pismo. Bil je tistočasno urpravnik podjetja. Jamral in tožil je, kake težave ima pri vzdrževanju podjetja.

"Pojdi, napravi, kar se da, da bomo še dihal," je pripomnil.

"Bom," sem obljubil.

V nedeljo zjutraj nekako okrog 7. ure sem dospel v Cleveland. Privrkal v Clevelandu. S polično karo sem se pripeljal do 55. ceste po St. Clairju. Tam sem izstopil. V mali restavraciji sem zajtrkoval in že tam sem čul dva, ki sta se po slovensko pogovarjala. Ko sem použil zajtrk, sem ju vprašal, če mi vesta povedati, kje se nahaja Suhadolnikova trgovina.

"O fant, to pa ni daleč," se odreže eden, "kar tule po tej strani par blokov po Šentklerju in ko boš prišel do trgovine, v katere oknu so čevlji, tam je Suhadolnikova trgovina."

Zahvalil sem se mu in jo mahnil po St. Clairju, kakor mi je svetoval rojak.

Kmalu sem bil pred trgovino, kjer je pokojni Frank Suhadolnik, po postavi precej pri sebi, mož z nakratko ostrizenimi brki,

je ravno sedel na malem stolu in pomerjal čevlje neki Slovenki.

"Dobro jutro, mister Suhadolnik!" ga pozdravim.

Nad očali me je pogledal. Poznal me tedaj seveda ni.

"Dobro jutro! Kdo pa si?"

Povem mu ime, on pa:

"Kar sedi, ko bom gotov s to 'deklico', se bova pogovorila. Zraven je še nekam hudomušno pristavil: "Veš, v Ameriki je business first!"

Mlada žena ali še dekle, kar je bila, se je ob pripombi zasmejala, pa jaz tudi. Suhadolnik pa je prinesel še en par čevljev in jih pomeril na nogah žene, katera se je izrazila, da zadnji ji bolj "pašejo" in da tiste bo vzela.

Med tem, ko je Suhadolnik odvezaval čevlje in nazaj stare natikaval in zavezaval na ženinoge, se je žena izrazila Suhadolniku, da čevlje najrajši pri njem kupi, ker tu se pogovori po slovensko in je najbolje postrežena.

"Ja, seveda," je veselo pritrdil Suhadolnik, "ampak veš, Francika, takimle, ki imajo lepo usika nogo, je pa za trgovca veselje postreči, kajti na lepih nogah vsaki čevlji lepo pašejo!" Zraven jo je lepo rahlo pogladil po nogi.

Žena je bila njegove pripombe vesela, da je vsa nasmejana odšla iz trgovine.

Mene pa je opozorila misel v glavi: Fant, zapomni si to, ko boš hodil okrog ljudi, lepo se vljudno obnašaj, pa boš uspel. Od pokojnega Mr. Suhadolnika sem se tisti dan to naučil.

Bog mu bodi dober!

Nato, ko je pospravil zavojčke in čevlje, je prišel k meni in se vsedel poleg mene.

"Po kaj si pa ti, Janko, prišel v Cleveland?" mi zastavi vprašanje.

Pojasnili sem mu, da me pošilja uprava "Edinosti" in "Ave Maria", da bi pridobil kaj novih naročnikov.

"Ja, kaj pa mislijo, da se novi naročniki nabirajo kakor češnje o sv. Vidu in Kresu?"

Odgovora tedaj nisem vedel, le gledal sem ga. On pa: "Poizkusi fant, boš videl, kako kislo češnje so to."

"Bom," mu odvrnem. V meni so pa vstajali dvomi, da sem se menda res podal na neko "kislo pot", na kateri ne bom našel dobre kruha. Vendar poizkusil bom! Tako mi je nekaj zapovedovalo.

V ponedeljek sem še obiskal nekaj znanih oseb, med temi tudi pokojnega Mr. Antona Grdina (katerega v sedanjih časih je gledal sem ga. On pa: "Poizkusi fant, boš videl, kako kislo češnje so to."

Servirali bomo od 11.30 do 2.15 popoldne. Cena kosilu za odrasle bo \$1.50, za otroke \$1. Dajmo našim gospodinjam vsaj včasih malo oddiha, saj ga

V torek sem začel. Potrkal sem na nekaj vrat in pritisnil nekaj kljuk.

Nič. Blizalo se je že poldne, pa še nobenega "knofa" nisem dobil. Malo pred poldnem pa mi na trkanje odpre duri dobra slovenska gospodinja. Na oba lista se je naročila. Meni pa je dala pogum z zahvalo, da je vesela in hvaležna, da sem jo obiskal glede naročnine. Dala mi je še navodila, kje naj se ustavim in kje so dobre zavedne družine.

Po njenih navodilih sem šel naprej in tisto prvo popoldne, verjemi kdo ali ne, sem dobil nekako 15 novih naročnin in kak ducat obnovitev. Krasen uspeh za tiste čase!

Ko sem nekako okrog 8. ure zvečer se vrnil k Suhadolniku, ki me je povabil, da lahko, dokler bom v Clevelandu, prenočim pri njih, sem mu na vprašanje, kako mi je šlo na agitaciji, pojasnil, da dobro, me je debelo gledal in dejal:

"Ja fant, ti imaš pa srečo! Sem mislil, da ne boš niti 5 naročnikov dobil."

Rad bi mu omenil, da potrpežljivosti in vljudnosti sem se dan prej pri njem priučil, ko je on tisti prej omenjeni Francki čevlje pomerjal in jih prodal. In da sem razumel, zakaj sta bila on in Francka oba zadovoljna in vesela drug z drugim. To zato, ker Suhadolnik je pri prodajanju v trgovini znal psihološko obnehati z odjemalci. Naj se je on že tega zavedal ali ne, ampak ta čas je imel in ga znal ob pravem času uporabljati.

V Clevelandu sem ostal tedaj nekako šest tednov. Obema listoma sem pridobil par sto novih naročnin in večinoma tudi vse obnovitve. Vesel in zadovoljen sem se vračal nazaj v Chicago. Pater Hieronim pa je bil vesel, ker sem mu prinesel iz Clevelanda, je s tistim zaliklaj nekaj lukenj, katerih je pri izdajanju časopisov vedno dosti.

Na tistem agitacijskem potovanju sem doživel še več zanimivih slučajev. Srečal in seznanil sem se z mnogimi zanimivimi osebnostmi v našem javnem življenju v tistih letih in časih. Kolikokrat se jih spominjam in se mi zdi, da se ob spominih na nje kar pomladim za nekaj let. Smeji se temu, komur ljubjo, ampak veseli in dobri spomini so pa le vedno sladki. Hvaležen sem vsem za nje, kakor za vse slučaje, v katerih smo se srečavali. Bili so vsaj zame zanimivi in poučni. Slučaji, ki so mi prikazovali narave preprostih, pa tudi šolanih ljudi. In to mi je dopovedovalo: vsak se obnaša po svoji naravi. Slednja se pa obnaša pri vsakem drugače, kdor more to nekoliko razumeti, ta razume vsaj nekaj ljudi.

Spomini! Dosti jih je. O priliki bom povedal kaj o slučajih, kako smo ob nedeljah poznejša leta, ko sem prihajal v jeseni s "Pratikami" v Cleveland, se zabaval pri slovenskih farmarjih in vrtnarjih v Madisonu in tam okrog. V jeseni je bila v vinogradih trgateg, prešli so, most je vrel. Gostje pa so peli slovenske zdravrice — zlati časi!

Zraven so tudi "reševali" politične in druge probleme. Če bo čas, tudi o tem še kaj. Do tedaj pa vsi lepo pozdravljeni in dobre volje bodite!

Regerčan

Prijetelji, pridite!

CLEVELAND, O. — Ali se v nedeljo, 9. marca, vidimo v farni dvorani pri Sv. Vidu? Gotovo, saj tja nas vabi Marijina legija sv. Vida na okusno kosilo. Kako bi se temu ne odzvali, ker slovenske žene in dekleta znajo pripraviti vse tako prijetno in domače. Postregli vam bomo po želji z govejo pečenko ali pečeni piškami.

Servirali bomo od 11.30 do 2.15 popoldne. Cena kosilu za odrasle bo \$1.50, za otroke \$1. Dajmo našim gospodinjam vsaj včasih malo oddiha, saj ga

pošteno zaslužijo, in se skupaj udeležimo kosila v dvorani.

Kakor veste, je bil pred par leti izdan slovenski priručnik Marijine legije. Ker imamo še nekaj dolga, smo se odločili za to kosilo, da bomo dolg lahko povrnili.

Pridite in pripeljte svoje prijatelje! Prav vsi dobrodošli!

Marijina legija pri Sv. Vidu

Finžgarjeva drama "Razvalina življenja"

CLEVELAND, O. — Dramski zbor Anton Verovšek bo vprizoril v nedeljo, 9. marca, na odru Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. poznano Finžgarjevo dramo v treh dejanjih "Razvalina življenja". V drami je pisatelj v značilnih potezah predložil kos kmečkega življenja, kjer krije preteklost in sedanjost. Zastor se odpre ob 3.30 uri popoldne, po igri bo večerja in prosta zabava ob zvokih godbe Franka Mramorja. Prispevek je \$1.50 za osebo.

Ker se približuje sedma obletnica smrti pisatelja Frana Saleškega Finžgarja, je mogoče prav, da se nekoliko pomudimo pri njegovih najbolj vidnih delih, ki so izšla v založbi skozi njegovo plodovita leta.

Fran Saleški Finžgar je bil rojen 9. februarja 1871 v Breznici na Gorenjskem, umrl 2. junija 1962 v Ljubljani, star 91 let. Bil je član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Iz njegovih spisov se vrstijo gospodarske in politične razmere iz preteklosti in sedanjosti, uživljajoče se v narodni in socialni zavesti.

Kot socialni pisatelj je opravil važno delo ljudskega vzgojitelja. Povesti in romani kot *Pod svobodnim soncem*, *Iz moderne sveta*, *Dekla Ančka*, *Prerokovana*, *Sama*, *Strici* so povsod želi priznanje.

Že zgodaj se je spustil tudi v dramatiko, kjer je bil zelo plodovit v igrokazih iz ljudskega življenja. Prva njegova drama *Divji lovec* (1902), katero je napisal izvirno, da pokaže življenje ljudstva v vsej pestrosti, v slovenski vsakdanjosti, navadah, delu, trpljenju in veselju.

Drugo je napisal z zgodovinskim ozadjem Ilirske dobe in nam jo predložil v igri *Naša kri* (1912), kjer se pokaže neizcrpna moč domačinov proti tujcu, z vzkliki, "da naša kri ni igrača." Vsled te zavesti ni pisatelj Finžgar niti klonil glave okupatorjem skozi drugo svetovno vojno.

V tretji igri *Veriga* (1914) se je pisatelj obrnil k preprosti zgodbi v a š k e g a pravdarstva, kmečke trmo, ki zaslepi sosedo do sovražstva, kjer šele velika nesreča spet združi razparte ljudi.

Četrta pisateljeva drama *Razvalina življenja* je bila prvič igrana v proslavo pisateljeve 50-letnice dne 26. februarja 1921 v Ljubljani. V tej drami se je pisatelj približal vsakdanjemu življenju iz preproste vasi in v njem pokazal najbolj boleče ranne kmečke skupnosti. Tu je dal dramatično obliko, ki ima namen razgibati naše vsakdanje življenje, odpreti človeku pogled v sebe, mu izprašati vest, da se bistveno začne drugače ravnati kot dosedaj.

V drami *Razvalina življenja* je najvidnejši žganjar in skopuški posejalec Urh Kante. On povzroča notranji in zunanji nered, je brezsrčen in pozna samo sebe. To vsiljuje tudi svoji hčerki Lenčki, kateri vsiljuje za moč gruntnarja Martina s poudarkom: "Omoži se po pameti, samo srce je slab svetovalec." Urhu je v napotje sosedov Ferjan, nemiren, lahkomišel, a v bistvu pošten fant, katerega Lenčka ne more pozabiti tudi potem, ko njo prisilijo, da se omoži z Martinom. Lenčka postane težišče dušne drame.

Vozel, ki veže Urha, Lenčko in Martina, je dekla Tona, ki je žrtev gospodarskih razmer in računov gospodovalnega Urha. Za-

peljana po Martinu, je končno spoznala, da je njena usoda — trpeti, in je končno edina moralno trdna oseba v drami.

Kmet Sirk značilno in satirično spremlja dramo. On je slab gospodar-voznik in je zadolžen pri Urhu pijačo, ko je vedno na pretege po "furmansko" ženjen. Je pa dober poznavalec spletkarij in nesoglasij, kar daje v humorju odlično poglobitev dramskega ozadja. Šaljiva potokar Mica je usodna zveza med Urhovo žganjarsko kupčijo in pijači vdanimi ženskami, med katere pade tudi Lenčka. To je kratka vsebina drame, поближе si jo ogledamo pa v nedeljo, 9. marca, v SDD.

V igri nastopajo Louis Smrdel, Marian Slejko, Joyce Plemel, Martin Lisac, Louis Lisac, Stan-ko Skrbis in Jennie Marolt. Režira Jennie Primc. Napoveduje Milka Kokal in oskrbnik odra je John Kokal.

Za publicistični odbor: L. K.

Dodatki za moč in trdoto
CLEVELAND, O. — Nikel, krom, molibden in vanadij pri-
mešajo v malih količinah železu
da dobijo močnejše in trše jeklo.

Vesil iz Slovenije

Železniška proga Koper-Prešnica v stalnih težavah

Poročali smo o težavah, s katerimi je bila združena vzpostavitve železniške povezave Slovenije s pomorsko lukso v Kopru. Zvezna državna uprava za zgraditev nekaj kilometrov te proge ni marala prispevati niti enega dinarja. Zgraditi jo je moralo za-
to slovensko gospodarstvo samo. Največ bremen je seveda padlo na občino Koper.

Občina Koper je sama v težavah, ker je vse polno potreb. Največ izdatkov seveda zahteva razširitev in modernizacija pomorskega pristanišča. Vzdrževanje železnice, ki povezuje to lulo s slovenskim zaledjem, pa neprestano zahteva izdatke. Zato je stalno a k t u a l n o vprašanje vzdrževanja železnice Koper-Prešnica.

Izvršni svet Slovenije je pripravil vrsto zakonskih osnutkov, s katerimi naj bi republika zagotovila finančna sredstva za modernizacijo omrežja v Sloveniji. Železniška uprava namreč neprestano zatrjuje, da z modernizacijo železniške proge Zidani most-Maribor ne more več odlašati. O teh zakonskih osnutkih je nedavno razpravljal odbor za gospodarstvo republiškega izvršnega sveta. Na to sejo so bili povabljeni tudi predstavniki Združenega železniško-transportnega podjetja v Ljubljani. Predstavniki gospodarskega odbora so jim vsiljevali predlog, da morajo sprejeti v svojo upravo in vzdrževanje železniško progo Koper-Prešnica.

Zastopniki Združenega železniško-transportnega podjetja so temu ugovarjali. Zatrjevali so, da to prav radi store, če temu podjetju republika, kakor tudi koperska luka zagotove potrebna finančna sredstva za modernizacijo in vzdrževanje omenjene proge. Samo železniško podjetje proge Koper-Prešnica ne more vzdrževati, ker mora npr. železniško podjetje v Postojni že pokrivati izgubo na dosedanjih gorških in istrskih progah z dvema in pol milijarde dinarjev.

Predstavniki luke Koper je zatrjeval, da razume stališče predstavnikov železniške uprave, da pa ne upoštevajo razvojnih možnosti Roprske luke, ki bodo prinesle nove vire dohodkov.

Tako je vprašanje železniške proge Koper-Prešnica še vedno v razpravi in čaka na tako rešitev, ki bo to železnico ne samo ohranjala pri sedanjem stanju, ampak je izboljšala in modernizirala tako, kakor to zahtevajo gospodarske in politične koristi vse Slovenije in njene povezave z morjem in svetom.

GOSTAČ MATEVŽ

Spisal F. S. Finžgar

Toda prejanje kvečjemu v dveh do polnoči in še čez ni bilo kratkočasno. Zato so se predice že od davnih dni zbirale v hišah, ki so imele najprostonnejše družinske izbe. Vsaka je odnesla kolovrat k sosedu, kjer so posledele krog velike peči, predle in se pogovarjale. Premožnejše hiše so že imele na stropu obešene svetilke na smrdljivce; tako ime so zdeli vaščani petroleju. V levah so še gorele trske; a te so bile le za tobakarje, da jim ni bilo treba kresati ognja za v čedre.

Najprostonnejši hiši sta bili Triplatova in Novakova. Iz vseh sosednjih hiš so se v njih nabirale predice. Predice, topla hišna zastoj luč — vse je privabilo može in fante, da so prihajali na prejo in si krajšali dolge noči. Dekleta in fantje so radi zapeli, možaki so pripovedovali svoje zgodbe. Najstarejši so doživeli še Napoleoneve Francoze, mnogi so se tolkli 'tam za laškim gricem' z Lahoni, drugi so veliko ko vedeli o revoluciji 48. leta na Dunaju, o požganih graščinah in o uporih zoper tlako.

Tevž se je popolnoma otresel dolarskih sanj. Res ga je časih ob stalnem delu in majhnem zaslužku še za hip pograbila skušnjava in mik po Ameriki. Honzovo pripovedovanje mu je podprla žalostna zgodba Lazarjevega starega hlapca. "To so pač nesreče," se je tolažil, "ki se gode po vsem svetu. Če jih podsuje v rovi, so si sami krivi, ker si zadosti trdno ne podpora rova." A tudi tako modrovanje mu ni izpodbilo sklepa, da v Ameriko ne pojde. Se bolj ga je podprla misel na Vido. Hudo ga je peklo, ko že toliko tednov ni govoril z njo razen nekaj besedi, če sta se srečala. Vedel je, da na prejo hodijo tudi k Novakovim. Silno ga je vlekle, a ni se mogel odločiti. Ni mu bilo neznano, da tja zahaja Jur, in mislil si je, da bi tudi Novakovi z drugimi vred precej uga-

nili, češ za Vido hodi. Zato je zahajal na prejo le k Triplatovim. Kadar je šel že pozno s preje domov, je opazil luč v Novakovih oknih, slišal smeh, časih petje deklet. Natančno je razločil Vidin glas. Srce mu je vztrepetal, da se mu niti doma v postelji ni umirilo. Zadovoljen je bil le s tem, da Vidi ni razodel svojega mena, češ da misli oditi v Ameriko. Vida bi bila od žalosti skoprnela.

Tevž je slutil, da je Vidi bridko hudo. Sklenil je, da se snide z njo kjer koli. In če ne bo druge priložnosti, kak večer le povasuje na preji tudi pri Novakovih.

Ko je minil prvi teden preje, je Vido po prijateljicah zvedela, da skoraj redno prihaja na prejo k Triplatovim tudi Tevž. Posebno so ji hvalile njegovo petje v dvojce z Ještinovo Katrico. Tako sta se ujela in zapela, da so se vsi kolovrati ustavili. Ko sta nehala, je vsa družba želela: "Se, šel! V Vidi se je vzbudil nemir, ki ga dotle ni poznala. Vzbrstelo je pekoče ljubosumje, ki se je razcvetelo v jezo na lažnivega Tevža. Tak tako, si je govorila v srcu. Dobro je. Če me bo pozdravil, ko bi se srečala, ne bom mu odgovorila. Proč se obrnem. Naj le ima Katrico, ki je pa že vsa Rožičevega Ceneta. Bo že videl, kako se mu nalašč priljuje.

V nedeljo ni šla Vido nikamor v vas. Celo iz cerkve se je naglo pomešala med dekleta in z njimi odbrzela domov, da bi Tevža ne videla med fanti. Od obedne odšla v svojo izbico, si zakurila v železnem gašperčku, sedla in premišljevala. Vsega bolečega

tuhtanja konec je bil, da si je prirezala gosje pero, položila predse papir in dolgo slonela pred prazno polo. V srcu se je budilo upanje, da ji Tevž ne sme in ne more biti nezvest. Ponižala se bom in ga povabila k nam na prejo. Če ga ne bo, mu zabrišem v obraz, da je lažnivec, ki mu bo stavila sive lase v glavo. Bog je pravičen, bo že skusil. Navrele so ji solze v oči. Otrla si jih je, segla po peresu in škripaje po poli počasi postavljala besedo za besedo, kakor ji je prikajljala iz ljubečega srca. Ljubljani Tevž!

Na gošo lipo pod oknom je veter potegnil in z vej ves sneg pobrisal.

Zamajal je še mojo roko, da sem segla po gosje pero in da ti pišem in te pobaram:

Ali je sneg zapadel tudi tvoje srce in je na njem primrznil, da tvoje srce nič več zame ne gori? Oj Tevž! Ščinkavček vsak dan poključka na šipo, da mu orehovo jedrce dam, in z njim vesel na lipo vzleti. Če bi ti le dihlil v okence, iz trdega spanja bi se zbudila in kvišku planila.

Zakaj si tak, da te ni, ko veš, kako srce me boli?

V sredo zvečer, če ti srce še zame gori, pridi na prejo k nam, da te spet vidijo moje oči.

Do groba ti zvesta Vido.

Vida je dvakrat prebrala pismo. Vtaknila si ga je v nedra in počakala priložnosti, da mu ga pošlje.

Drugo jutro so Lazarjevi prignali živino na korito, da jo napoje. Prav zadnji za čredo je rogal v koklah Blažek. Vida ga je opazila in mu pomignila. Stopil je prednjo in jo vprašujoče gledal. Vida mu je drobno pismo dejala v žep, v roko mu je stisnila dva groša: "Blažek, hitro skoči v Spančevo delavnico in daj to pismo Tevžu. Ali boš?"

Blažek je zase tako velik denar stiskal v roki in odklopotal s cokiami proti Spancu. Ves v sapi je odrinil vrata in pomolil Tevžu Vidino pismo.

"Kdo ti je dal pismo?"

"Novakova Vida," je hitro povedal Blažek in kakor burja zaloputnil vrata ter stekel na korito, da ne zamudi odgona.

Tevž je odložil strug, sedel k pečici in začel odvijati pismo. Roke so se mu rahlo tresle. Trikrat je pismo prebral, potem si ga vtaknil za srajco, da ga je gredo njegovo srce. Ves dan je bil kakor prerojen. Nenehno je pela njegova žvižga od veselja in sreče. Materi ni nič razodel. Ko je po večerji legla, Tevž ni cdšel kakor po navadi v delavnico. Obsedel je doma in pri brilivki pismo bral in bral, da ga je do besedice znal iz glave. Potem ga je vtaknil pod zglavje, legel in zasanjal sprelepe sanje.

Torek in sredo sta se mu vlekla kakor sama večnost. Izpraševal si je vest in dognal, da je bil le pretrd, ko se je tako trmasto držal sklepa, ki ji ga je bil napovedal tisto noč, ko mu je izpodletelo, da bi kupil hišo od Maruše. Ko bi bila vedela za svoje ameriške naklepe, bi bila od bridkosti zbolela. Vsaj še te bolečine ji nisem prizadel. Oba dneva čakanja se je podvžal, a delo se mu ni odsedalo kakor sicer. Venomer je kaj odlagal in se loteval drugega dela. Ko je večer srede le pričakal, ni šel na prejo takoj. Nehal je z delom, sedel ob prižgani luči k pečici in čakal. Ni hotel k predicam med prvimi vasovalci. Ko se mu je zdelo, da so brčkone že vsi zbrani, je ugasil luč, zaklenil in odšel proti Novakovim.

VESTI IZ SLOVENIJE

Slovenska delovna sila iz Pomurja na tujem

Na soboškem komunalnem zavodu za zaposlovanje so objavili podatke o delovni sili, ki je bila s področja te občine lani zaposlena na tujem. Iz objavljenih podatkov je razvidno, da je lani odšlo v Pomurju na delo v tujino 5.424 ljudi. Od tega števila jih je odšlo v Zahodno Nemčijo 1.360; v letu 1967 sta bila na delu v tej državi iz te občine samo dve osebi. V letu 1968 se je za delo v inozemstvu odločilo 43% Pomurcev več kot v letu 1967.

Iz Zahodne Nemčije iščejo slovensko delovno silo zlasti z Bavarske, B a d e n-Wuertenerberške in industrijskega bazena v Porenju. Samo v tovarni Auto-union je zaposlenih okoli 400 Slovencev s Pomurja. Zaslužek je dober. Tri do sedem mark na uro.

V Zahodno Nemčijo odhaja vedno več mladih kmečkih ljudi ter delavcev iz mest v starosti od 19 do 35 let. Vsi ti ne ostajajo več samo sezonski delavci, ampak se odločujejo za stalno zaposlitev v Zahodni Nemčiji. Tam se tudi spopolnjujejo v raznih strokah. Tako je vedno manj ljudi, ki bi bili "z eno nogo doma, z drugo pa v tujini".

Na delu v Zahodni Nemčiji se pa tudi čisti slovenska delovna sila. Delomrzneži se težko navedejo na delovno disciplino. Natančnost, ki jo zahtevajo po podjetjih, je za marsikoga preizkušnja, ki je ne prestane. Zlasti tisti ne, ki so bili poprej v Avstriji in so bili navajeni na popuščanje. Za alkoholike in ljudi, ki so navajeni na pogosto menjavanje delodajalcev, pa po sporočilu soboškega komunalnega zavoda za zaposlovanje sploh ni kruha v nemških podjetjih.

Pismo nadškofa dr. Pogačnika ljubljanskemu Nedeljskemu dnevniku

V številki 31/IV z dne 2. februarja letos ste na strani 3 ponatisnili članek beograjske "Ekonomске politike" brez navedbe vira: Skofje pozivajo k državljski neposlušnosti.

Prosim, da v naslednji številki na istem mestu prinesete po predpisu tiskovnega zakona naslednji popravek:

"Ker se javno razpravlja o predlogih za spremembo zakona o splavu, smo tudi škofje kot ravnopravni državljani v interesu svojih vernikov povedali svoje stališče, ki je stališče katoliške Cerkve, in ga sporočili pristojnemu mestu, Narodni skupščini. V vlogi smo tudi predlagali, naj bi bilo katoliško zdravstveno osebje v skladu z ustavno

zagotovljeno svobodo vesti z zakonom oproščeno dolžnosti, pri splavu sodelovati.

S tem nismo hoteli nikomur, ki je drugačnega mišljenja, svoje stališča usiljevati.

Casnikarskemu podtikanju, da smo s tem pozivali na državljansko neposlušnost, pa moramo ugovarjati. Celotno našo vlogo morete brati v Družini z dne 2. februarja 1969 in se boste lahko prepričali, kje je resnica.

Za objavo tega popravka se Vam zahvaljujemo."

Številko Družine Vam prilagam.

Jožef Pogačnik, prvi podpredsednik škofovske konference

O p o m b a uredništva Družine (po kateri Ameriška Domovina priobčuje zgornje n a d š k o f o v o pojasnilo, odnosno njegov uredniški popravek): Enak popravek je ljubljanski nadškof poslal uredništvu Ekonomske politike, Uredništvo Nedeljskega dnevnika je odgovorilo nadškofu, da bo objavilo njegovo pismo takoj, kakor hitro ga bo prinesla tudi Ekonomska politika.

Filip Kavčič, vzor duhovnik, umrl

Dne 5. svečana t. l. je umrl Filip Kavčič, župnik in Desklah. Rodil se je 21. aprila 1899 kot sin rudarja v Idriji. Po gimnazijski maturi in Ljubljani je moral k vojakom. V novembru 1918 je stopil v ljubljansko bogoslovje in bil 1. 1922 posvečen v duhovnika. Po novi maši je bil najprej kaplan, nato pa župnik v Črnem vrhu nad Idrijo. Konec majnika 1943 so ga agenti laške kvesture odpeljali v Gorico, kjer ga je posebno sodišče za zaščito režima kot "elemento periculosum" za italijansko državo obsodilo na 5 let konfincije. Po 2 letih je bil pomiloščen. Prevzel je župnijo Deskle blizu Kanala ob Soči in tam deloval do smrti.

Rajniki je bil duhovnik po božjem Srcu: ponižen, pobožen, delaven in vedno veselo razpoložen. Zelo se je trudil, da bi svojim vernikom dopovedal svetost Gospodovega dne in lepoto urejenega družinskega življenja. Bil je najboljši liturgist v škofiji. O liturgičnem gibanju je veliko pisal v razne revije.

Med verniki je bil zelo priljubljen; visoko so ga cenili tudi duhovniki. Pogrebne obrede za njim je opravil škof dr. Janez Jenko, ki se je med mašo od rajnega tudi poslovil. Poudaril je, da je bil rajnik vzor duhovnika, ki je s svojo vero in življenjem po njej dajal vernikom

zgled, sebi pa zagotovilo večnega poveljanja. Na zadnji poti se je poslovilo od njega 50 duhovnikov. Pri odprtem grobu so se rajnkemu župniku zahvalili: študent v imenu župljanov, deklica posebej v imenu domačih solarjev in Stanko Ipavec v imenu desklanskih duhovnikov.

(Po Družini)

Novi grobovi

(Nadaljevanje s 1. strani)

Gordon Wade Beach

Po težki bolezni je umrl v soboto 59 let stari Gordon Wade Beach s 1193 E. 61 St., mož Helen, roj. Probst, oče Marilyn Jean (Detroit, Mich.), 25 let zaposlen kot sel za City Blue Print Co. Pogreb bo jutri ob devetih dopoldne iz Zakrajškovega pogrebov zavoda na Kalvariju.

John J. Fortuna Sr.

Sinoči je po dolgi bolezni umrl v Holy Family Home 57 let stari John J. Fortuna Sr., pred boleznijo zaposlen pri W. S. Tyler Co., mož Mary, roj. Fink, oče Johna J., brat Josepha. Bil je član W. O. W. Camp 293. Pogreb bo v sredo ob 8.30 iz Zakrajškovega pogrebov zavoda, v cerkev sv. Vida ob devetih, nato na Kalvarijo.

Louis Kozel

Pretekli petek je po težki bolezni umrl v Pavilion Nursing Home 78 let stari Louis Kozel s 1364 E. 40 St., rojen v vasi Brege v fari Leskovec pri Krškem, od koder je prišel v ZDA pred dolgo leti, mož Anne, roj. Strgar, brat Franceta, Bernarda, France Cvelbar in Marije v Sloveniji, pok. Josepha, ki je umrl v Clevelandu, in pok. Anthonyja, ki je umrl v Kanadi. Pogreb je iz Zakrajškovega pogrebov zavoda danes ob devetih dopoldne na All Souls pokopališče.

Najbolj drag prehlad

CAPE KENNEDY, Fla. — NASA je morala odložiti polet Apollo 9 za tri dni, ker so astronauti oboleli za prehladom. Če bo treba, bo polet še znova preložen. Pa tudi, ako bo odložen le do danes, bo prehlad astronautov odšel v zgodovino kot najdražji, kar jih svet pozna. Povzročil je namreč pol milijona dolarjev dodatnih stroškov.

Ta slučaj je opozoril vse, ki se zanimajo za vesolje, še na nekaj drugega. Naše telo ni po naravi navajeno na razmere v vesolju, akoravno je od vesolja dejansko hermetično ločeno. Šele sedaj je namreč uprava NASA priznala, da so skoraj vsi astronauti nekaj tednov po vrnitvi na Zemljo — povprečno tri tedne — oboleli na prehladu — nahodu in imeli težave s prebavo. Pri poletih Apollo 7 in Apollo 8 so se te težave pojavile že med pole-

tom. Nastopile so tudi sporadične motnje pri dihanju. Resda se vsak astronaut na možnosti takih nevarnosti temeljito pripravi pred poletom, toda vezbanje še ni tako preskušeno, da bi zanesljivo obvarovalo telo pred gornjimi težavami.

Zdravniki NASA upajo, da bodo počasi spopolnili vezbanje tako temeljito, da pojavi kot kašelj, nahod, prehlad, naglušnost itd., ne bodo več motili astronaute med poleti in ne po njih.

Sirhan je zahteval sam za sebe smrtno obsodbo

LOS ANGELES, Calif. — Sirhan B. Sirhan je v petek izjavil pred sodiščem, da je "umiril sen. Roberta F. Kennedyja namerno, premišljeno in z 20 leti hudobnih misli". Zahteval je na osnovi tega za sebe smrtno kazen in njeno izvršitev na električnem stolu.

Sodnik vrhovnega sodišča Herbert V. Walker je zahtevo faničnega obtoženca odklonil. Izjavil je, da je očitno, da Sirhan B. Sirhan ni sposoben sam sebe zagovarjati in ga bodo zato zagovarjali izbrani odvetniki.

Obramba je pretekli petek po 8 tednih razprave začela zagovor obtoženca. Temu način obrambe ni bil po volji, zato je izgubil razsodnost in zahteval lastno obsodbo. Prav ta zahteva je nemara najboljši dokaz, da obtoženec zaradi svojega fanatizma ni čisto pri zdravi pameti napravil svoj sklep in ustrelil sen. R. F. Kennedyja lani junija.

Senat in Pentagon se tretja radi Španije

WASHINGTON, D.C. — Še državni tajnik Ruski je pristal, da se Pentagon pogovarja s špansko vlado o podaljšanju sedanjih obrambnih pogodb. Seveda bi se razgovori morali omejiti le na strogo vojaške zadeve.

Zastopnik Pentagona general Burchinnal se je spustil tudi v politično-diplomatsko pogajanje. Vrnil se je iz Madrida in prinesel s seboj svoj "sporazum" s španskimi generali. Ko so pa o tem zvedeli v senatu, je nastal ogenj v strehi. Senatorji so zahtevali natančno poročilo o poteku pogajanj, potem bodo pa o njih sklepali. Sedanjemu državnemu tajniku ne bo preostalo drugega, kot da vali odgovornost na Ruska.

Moskva zaprla ukrajinskega katoliškega škofa

DUNAJ, Avstr. — Avstrijska katoliška tiskovna agencija poroča, da je tajna policija v Lvovu aretirala katoliškega škofa Vasilija Veličkovskega. Škof je bil ravno na poti k nekemu bolniku, da ga sprevidi. Škof je član redemptoristov. Bil je med tistim tisočem katoliških duhovnikov, ki so jih komunisti med zadnjo svetovno vojno aretirali in seveda takoj deportirali v Sibirijo. Ko se je vrnil iz pregnanstva, se je naselil v Lvovu, kjer je bil tudi tajno posvečen v škofa. Pred aretacijo je živel kot ujojenec na mali državni pokojnici.

Sedaj je rdeča tajna policija tega skoraj onemoglega škofa aretirala. Res lep vzgled "socialističnega humanizma", ki se nanj komunisti tako radi sklicujejo.

Kongresna stranka v vladni koaliciji

NEW DELHI, Ind. — Kongresna stranka je pri volitvah v državi Bihar dobila le 118 poslancev od 317, ostala pa je vendar najmočnejša. Tako ji ni preostalo nič drugega kot se povezati z drugimi strankami za dosego večine v parlamentu.

Bihar je dobil ta teden prvo koalicijsko vlado pod vodstvom Kongresne stranke. Ta je vse od lanskega leta imela v vsej Indiji trdno, absolutno večino. Izjema je bila le država Kerala, kjer je

opozicija pod vodstvom rdečih dosegla večino že pred več leti.

Eno tretjino delavk

OTTAWA, Kan. — Od celotne delovne sile v Kanadi je eno tretjino poročenih žensk. Njihova povprečna starost je 37 let.

Moški dobijo delo

SESTAVLJAJCI
Izkušeni sestavljajci lahke trgovske električne opreme. Morajo govoriti angleško. Prosimo, kličite Mr. Zare za sestanek: 361-7811.

CERTIFIED CHEMICAL AND EQUIPMENT CO.
5366 St. Clair Ave. (45)

Ženske dobijo delo

Delo dobi
Iščemo kuhinjsko pomočnico od 7. zjutraj do 2. pop. Jo izučimo. Iščemo tudi pomivalke posode za delni čas. Kličite: 361-5214.

SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave. (47)

MALI OGLASI

House for Sale
Four-bedroom, brick, with 3 acres of land in Willoughby Hills. Call 1-256-3489 from 8:00 a.m. to 9:00 p.m. (50)

Televizijski naprođaj
Televizijski Zenith, veliki, je naprođaj, v zelo dobrem stanju, \$75. Kličite 541-4291. —(43)

Harmonika naprođaj
Excelsior Accordiana harmonika, 120 basov, 5 jačin, v dobrem stanju. Kličite UT 1-4076. —(43)

Euclid — Holy Cross
Dobro zgrajena semi-ranch hiša, 3 spalnice, 2 spodaj, ena velika zgoraj, polna klet, priključena dvojna garaža, ekstra velika kuhinja, Florida rm. (breezeway). Blizu bus linije, trgovin in šol. \$29,900.

Willoughby Hills
Okolica novih hiš, loti 100x400 tri nadstropne, tri in 4 spalnic. Izberite si svoj dom.

UPSON REALTY
499 E. 200 St. RE 1-1070 (43)

Prijatelj's Pharmacy
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOCI DRZAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & 68th St.: EN 1-4212

V blag spomin

PETNAJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA DRAGEGA OČETA

Frank Zupancič

Ki je umrl 2. marca 1954

Petnajst let je zdaj minilo, vse odkar si šel od nas, pa se zdi kot bilo bi včeraj, ko poslavljali si se od nas.

Pa izprosi tam pri Bogu, da bi enkrat k Tebi vsi prišli, se pri Bogu veselili tam v nebesih enkrat vsi.

Zalujoci:

MARY OKICKI, hči
FRANK in STANLEY, sinova,
Cleveland, Ohio 3. marca 1969.

OZKA POT — Velikanski 360 ton obsegajoči kotel je težavno spraviti skozi ozke ulice španskega naselja.

KAREL MAUSER:

ROTIJA

Jernej je bil malo zadet. Videti je bilo, da je bil trdno prepričan, da bo imel družino, čeprav mu že oni dan ni dala nič upanja. Da bo tako odločna, ni pričakoval.

"Kaj te nič ne vleče v dolino?" jo je skušal pregovoriti. "Marjeta, vem, da bi te rada videla in te povprašala, kako si zadovoljna."

"Tako ji povej, da mi še nikdar ni bilo tako dobro in da ji bom ob kakšni priložnosti povedal nekaj, kar se nobeni nisem. Ne boš pozabil?"

"Ne bom", se je Jernej vdal, ko je videl, da tudi s pregovarjanjem ne bo uspel.

"Moko in zaseko ti bom pa že prinesel. Dolgčas ti bo čez nedeljo, ko gredo skoraj vsa dekleta v dolino. Če ni družine, je na planini pusto."

Jernej ni mogel drugače, kot da je še enkrat poskusil srečo.

"Nič zato; včasih je človek rad tudi sam." Rotija se ni vdala.

Jernej se je poslovil in zginitil v hosti. Rotija je sklenila roke in gledala za njim. Njegova počasna hoja jo je spominjala na človeka, ki nima nobenih skrbi več, in ki mu je

preživeti en dan kakor jesti kos kruha.

"Da bi bila na njegovem mestu", je vzdihnila in spet prišla za šivanko.

Pod noč je bila planina skoraj prazna. Tudi čotova je odšla. Vabila jo je s seboj, toda Rotija je komaj čakala, da bo sama. V drugi bajti so ostale tri, v prvi bo pa sama.

"Le kako bo ponoči", jo je bilo skoraj strah, čeprav je že ves teden čakala na soboto. Z delom so prenehale že ob dvanajstih in nekatere so koj obeni že odšle. Samo skuhale so si.

Tudi gospod Lovrenc je odšel v Radovljico k ženi. Ostal je samo gozdni čuvaj, ki je imel družino pri sebi in v dolini ni imel kaj iskati.

Popoldan je bil lep, nebo rahlo mrenasto. Rotija je sedela na klopi in toplota ji je prijetno delala. Pregrete roke so ji postajale trudne in težke, kakor da niso njene.

Popoldanska tišina se je pabila po jasi, voda je po žlebu padala v leseno korito, ki je bilo poraslo z algami in mahom. Curek je srebrno pel v

molčanje in iz korita polzel v travo.

Neka polnost, nasičena zrelost je ležala nad vsem. Brenčanje muhe je bilo zaznati že skoraj kakor oskrbitev dre-mave prirode. Nad drobno svetlo vrstico vode, ki se je pokazala iz trave je frfotal trop metuljev — modrinov.

Rotija je začutila, da so ji veke težke. Naslonila se je nazaj za pregreto steno bajte in zaprla oči. Čutila je, da ji lasje dišijo in da so suhi, da bi se lomili.

"Zdaj na Prtovču ženske pospravljajo," ji je prišla misel. "In pod noč bo Jernej že pri Marjeti. Škoda, da mu nisem kaj napisala. Marjeti bi zanesel pisanje. Lažje je greh napisati kakor ga povedati."

Misel ji je v prvem hipu godila. Potlej jo je zavrnila.

"Povedati bo še vedno čas. Še takrat, ko bo treba, bo prežgodaj." Kar ni si znala predstavljati začudene Marjete. Le kako bo pogledala? Ali bo zmerjala, ali se bo obrnila in šla?

In škovinc? Bog ve, ali jo bo nagnal iz kajze? Morda se je bo usmilil, ko bo videl, da z majhnim otrokom ne more po svetu. Prosila ne bo nikogar. Zaslužila bo že toliko, da bo lahko šla v bolnico in da bo otroka kam dala v rejo, ko bo spet lahko začela delati. S svojimi rokami mu bo prigrarala, kar bo potreboval. Niti belica ne vzame vbogajme, da ji ne bi kdaj kdo kaj oporekal. Od Tineta pa sploh nič.

Počasi so se ji misli zmedle, ni jih mogla več loviti. Videla je še Tineta, kako je z neko žensko pod roko zginitil v meglo, Marjeto, ki je tiščala sklenjene roke proti njenemu obrazu in Jerneja, ki je počasi krevsal po bregu. Pri vsakem koraku se mu je koš smešno potresel. Potlej je videla Rotija samo še belo ravan, kakor bi čez ves svet teklo spenjeno mleko.

Predramil jo je otroški krik. Rotija je planila kvišku, da ji je šivanje padlo iz rok. Najmlajši sin gozdnega čuvaja je nedaleč od nje ležal na tleh in vokal na vsa usta.

Rotija je skočila k njemu in ga pobrala. S čela mu je tekla kri in tudi po rokah je bil opraskan.

"Kje imaš pa mamo, revček? Čakaj, greva po vodo." In že je koračila z otrokom v naročju proti koritu.

Otrok je prenehal jokati in jo gledal z velikimi, začudenimi očmi.

"Mama", je našobil spet ustnice za vek.

"Da, k mami greva. Koj greva k mami."

Pomočila je konec predpasnika v vodo in mu umila čelo ter ročice. Krvi ni bilo veliko. Komaj mu je opraskano kožo dobro izmila, že se je otrok zagledal v padajoči curek vode in silil na tla.

Postavila ga je na noge. V tem je žena gozdnega čuvaja že tekla po bregu.

Rotija jo je pozdravila in ji povedala, da se je otrok prebrnil in da ni hudega.

Takoj sta bili v pomenku. Mlada ženska je bila zelo prijazna. Začudeno jo je vprašala, zakaj ni šla v dolino, ko so vendar skoro vse šle.

"Včasih sem rada sama. Moko še imam, zaseko tudi, drugega pa ne potrebujem."

"Nimate nič svojih?"

"Nobenega."

"Mu", je silil otrok. Žena se je poslovlila, se še enkrat zahvalila in z otrokom v naročju odšla v breg.

Rotija je gledala za njima. Otrok se je z ročicami oklepaj matere za vrat in gledal nazaj.

Rotija mu je pomahala z roko. Otrok je odmahal nazaj. "Pa — pa."

Rotijo je stisnilo pri srcu. Nikdar ne bom tako srečna kot

je ta ženska. Otroka bom imela in vedno bo nosil moje ime. In v krstnem listu bo zapisano: "nezakonski."

Kakor da jo je sreča te, ki se je dvigala po strmini, udarila po srcu, je omahnila nazaj

proti bajti in se sesedla na klop. Ko je obrisala zamegljene oči, se je že pričelo večeriti.

(Dalje prihodnjič)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

MAREC						
So	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

KOLENDAR društvenih prireditev

MAREC

9. — Dawn Choral Group SZZ pod koncert v SDD na Recher Avenue. Začetek ob 4.30 popoldne. Po koncertu večerja in zabava s plesom. Igra Grabnarjev orkester.

16. — Društvo Najsv. Imena pri Sv. Vidu priredi zajtrk z ometami in klobasicami v avditoriju od 8. zj. do 2. pop.

16. — Federacija slovenskih domov priredi "Man of the Year" banket ob 4. pop. v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

22. — Slovenska telovadna zveza v Clevelandu priredi telovadno akademijo v dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 7.30 zvečer.

23. — Društvo Najsv. Imena pri Mariji Vnebovzeti priredi zajtrk z ometami in klobasicami v šolski dvorani od 8. zj. do 12.

23. — Pevski zbor Ilirija pod v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Avenue ob štirih popoldne oratorij V KRIŽU JE ZMAGA.

30. — Materski klub pri Sv. Vidu pripravi kosilo s pečnimi piškami.

30. — Pevski zbor Jadran priredi koncert v SDD na Waterloo Rd.

30. — Dramatsko društvo LILIJA pod v spomin 50 letnice smrti Ivana Cankarja njegovo dramo "Križ na Betajnovi" v Slov. nar. domu na St. Clair Avenue.

APRIL

12. — Društvo SPB Cleveland priredi družabni večer s plesom v Baragovem domu.

13. — Mladi harmonikarji prirede svoj koncert v farni dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 3.30 popoldne.

13. — Moški pevski zbor Slovan pod svoj pomladanski koncert v SDD na Recher Avenue. Začetek ob štirih popoldne.

19. — DSPB Tabor priredi svoj pomladanski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave.

26. — Slovenska folklorna skupina KRES priredi "VEČER V DEČVAH" s kratkim sporedom v SND na St. Clair

Ave. Za ples igrajo "Veseli Slovenci".

27. — Pevski zbor Planina priredi ob štirih popoldne koncert v SND na Maple Heights.

MAJ

3. — Slovenski športni klub priredi kegljaški banket v Baragovem domu.

4. — Pevski zbor Triglav priredi svoj letni koncert v SND na St. Clair Avenue. Začetek ob 4. popoldne.

10. — Pevski zbor Korotan pod v SND na St. Clair ob 7.30 zvečer koncert. Po koncertu ples ob godbi "Veselih Slovencev".

11. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi MATERINSKO proslavo.

25. — V SDD na Recher Avenue bo na razpolago obed ob 2. pop. do 6. zv., nato ples.

30. — S.K.D. Triglav v Milwaukee, Wis., priredi spominsko proslavo v Triglav parku s sv. mašo ob 11. dopoldne.

JUNI

1. — Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ priredi piknik na svojih prostorih na White Rd.

1. — Društvo SPB Cleveland: Proslava Slov. Spominskega dneva s sv. mašo za padle žrtve komunistične revolucije in žrtve druge svetovne vojske pri Lurški Mariji na Providence Heights, Chardon Road.

8. — Društvo SPB TABOR se bo spominjalo padlih domobrancev, četnikov in drugih žrtev komunistične revolucije v Sloveniji s sv. mašo pri kapelici na Orlovem vrhu na Slovenski pristavi.

15. — V SDD na Recher Avenue balinarska tekma. Začetek ob enih popoldne.

15. — Otvoritev Zelene doline.

22. — Otvoritev Slovenske pristave.

22. — S.K.D. Triglav v Milwaukee, Wis., priredi piknik v Triglav parku na HW 30-Town of Norway.

29. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi svoj vsakoletni piknik na Slovenski pristavi.

JULIJ

4. — Zelena dolina priredi pik-

nik na svojih prostorih.

9. — Klub slov. upokojencev v Euclidu priredi piknik na farmi SNPJ.

13. — Slovenska pristava priredi piknik.

20. — Slovenski športni klub priredi piknik na Slovenski pristavi.

27. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

27. — Piknik v Zeleni dolini.

AVGUST

3. — Ohio KSKJ piknik v parku sv. Jožefa na White Rd.

10. — DSPB Tabor priredi svoj prvi poletni piknik na Slovenski pristavi.

10. — Zelena dolina priredi piknik na svojih prostorih.

17. — S.K.D. Triglav priredi svoj drugi redni piknik v Triglav parku Milwaukee, Wis. združen z mladinsko sportno prireditvijo.

17. — Fara Marije Vnebovzete priredi svoj žegnanski festival od 3. pop. do 9. zvečer v šolski dvorani.

17. — Slovenska pristava priredi piknik na svojih prostorih.

24. — Letni piknik društva Najsv. Imena fare sv. Vida na Saxon Acres na White Road.

24. — V SDD na Recher Avenue ob enih popoldne balinarska tekma.

23.-24. — Slovenski Dom na Holmes Ave. praznuje 50-letnico obstoja.

24. — Piknik v Zeleni dolini.

24. — Zelena dolina priredi trgatve.

21. — Vinska trgatve na Slovenski pristavi.

28. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu vabi na kosilo v farno dvorano sv. Vida od opoldne

do treh popoldne.

OKTOBER

4. — Društvo SPB Tabor priredi jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrali bodo "Veseli Slovenci".

5. — SDD na Recher Avenue praznuje 50-letnico obstoja.

5. — Ohijska federacija KSKJ društev proslavi 75-letnico KSKJ s sv. mašo v cerkvi sv. Vida ob 11.45, nato z banketom v farni dvorani.

5. — Zelena dolina priredi kostonjevo nedeljo.

11. — Društvo SPB Cleveland priredi svoj družabni večer v farni dvorani pri Sv. Vidu.

25. — Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi "card party" v šolski dvorani. Pričetek ob sedmih zvečer.

NOVEMBER

2. — Klub ljubljana priredi večerjo in ples v SDD na Recher Avenue. Začetek ob petih popoldne.

2. — Glasbena Matica poda svoj jesenski koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

15. — Klub upokojencev v Newburghu priredi letni banket v Slovenskem narodnem domu na E. 80 St. ob 5. uri pop. Igra Zabak orkester.

15. — Belokranjski klub priredi martinovanje v SND na St. Clair Avenue.

16. — Pevski zbor Jadran poda v SDD na Waterloo Rd. svoj jesenski koncert.

23. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zahvalni festival v šolski dvorani. Od 3. pop. do 9. zvečer.

DECEMBER

7. — Moški pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Ave. Začetek ob štirih popoldne.

ŽENINI IN NEVESTE!

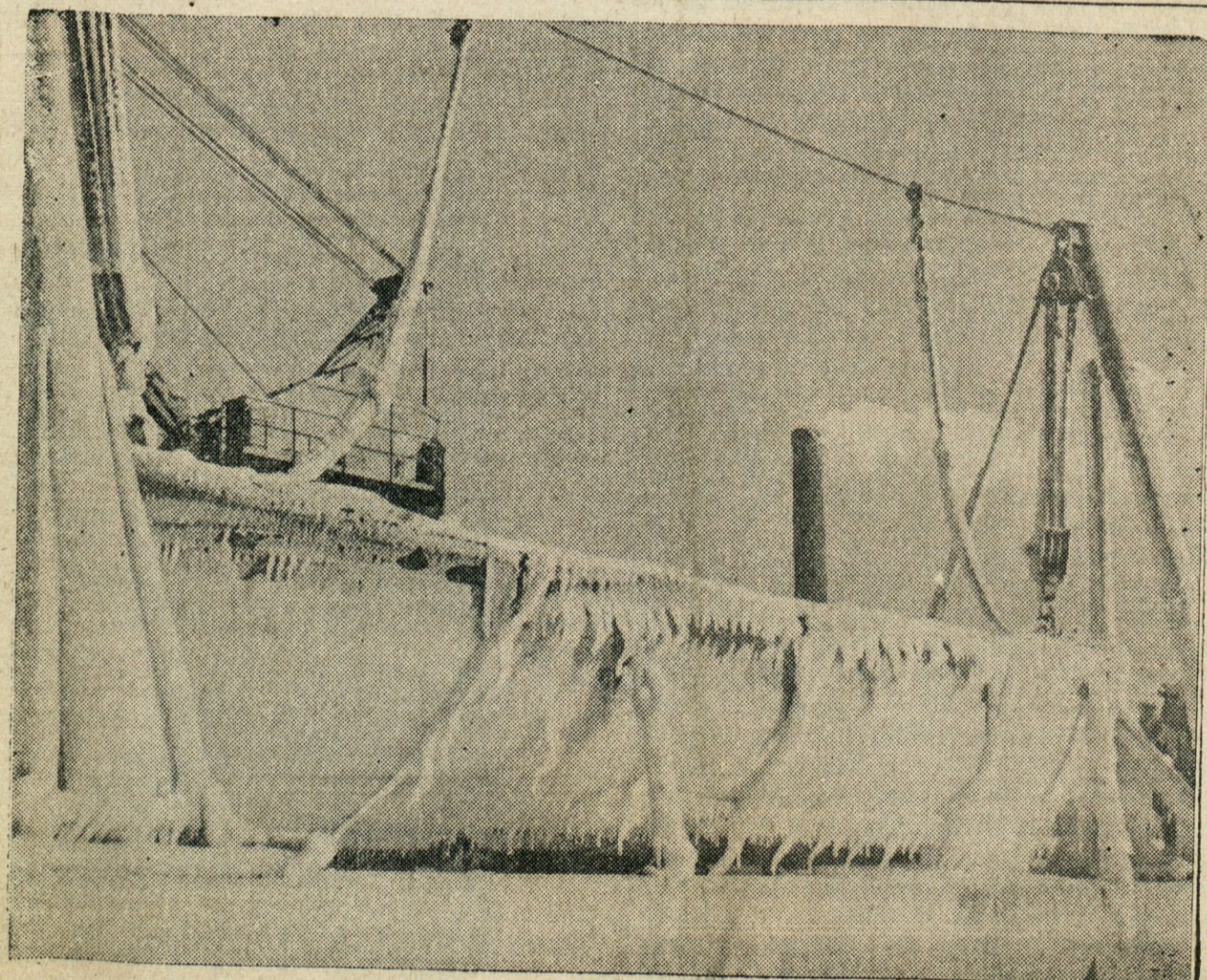
NASA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

V ZIMSKI OBLEKI — Petrolejska ladja je na vožnji v mrzlem vremenu iz Chicaga v Milwaukee dobila posebno zimsko "obleko". Na sliki vidimo ladjo, ko je zaplula v pristanišče v Milwaukeeju.

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

BEAUTY SHOP

North West. Well established. Very modern. Air Cond. Owner selling due to illness. \$8,000. Ph. 267-4542 aft. 3 p.m. (43)

FEMALE HELP

BEAUTICIAN

Experienced. Full or part time. Oak Park location. Ph. 656-7285 (43)

REAL ESTATE FOR SALE

FOR SALE BY OWNER — Tavern and 5 yr. round cottages. On busy hwy. 173 at Chain O' Lakes, Antioch Will separate. Under \$75,000. 395-1984 (45)

6 Room Brk. 2 Bdrms. 1/2 bath up. 1 Bedrm. Kit. Parlor, Dining rm., full bath down. Bsmt. 2 car gar. 40' lot. Nr. everything. \$24,500. Owner 586-7826 (45)

CHICAGO, ILL.

SITUATIONS WANTED

MAN TO DO PAINTING AND AND MAINTENANCE WORK. In exchange for apartment. 3/4 mos. rent or more. Call after 5:30 p.m. 271-7718 (44)

BUSINESS OPPORTUNITY

CARRY-OUT RESTAURANT

Established 10 years. Good location. Good family business. See to appreciate. Call for appt. 474-0675 (44)

HOUSEHOLD HELP

BABY SITTER. Live in. 5 days. Room and board, and salary. One child. Call Miss Smith. 729-6000 (44)

MOTHER'S HELPER. Room, board, small sal. in exchange for help with 4 children; pensioner OK. 532-9265 (44)

MALE HELP

• Immediate Opportunities in SEATTLE, Washington •

STRUCTURAL ENGINEER

MUST BE ACCREDITED AND SHOULD HAVE LICENSE IN STATE WITH RECIPROCITY AGREEMENT WITH STATE OF WASHINGTON. MUST HAVE ABILITY TO MAKE GRAPHICAL ANALYSES OF DYNAMICALLY LOADED STRUCTURES SUCH AS REVOLVING GANTRY CRANES.

We also have openings for

MECHANICAL DESIGN DRAFTSMEN

We design and manufacture GANTRY CRANES and LARGE CABLEWAYS used for dam construction.

Hydraulic and Diesel Driven

LOGGING MACHINERY — LARGE HYDRAULIC PRESSES

and Related Machinery for Hardboard and Particleboard Plants. A completely integrated plant with a steel and iron foundry, pattern shop, machine shop, fabricating shop and engineering department. Good working conditions, profit sharing plan, free life insurance, also free medical and dental plan.

A wonderful opportunity to make a permanent home for yourself and family in the fast growing beautiful northwest.

Send Resume to G. H. HUBBARD, Chief Engineer

WASHINGTON IRON WORKS

1500 6th Avenue, So., SEATTLE, Washington 98134

An Equal Opportunity Employer